

Nr 101.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa; given Stockholms slott den 11 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1927.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg, anmäler efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa och anför:

Tullsatsen för färska jordgubbar utgjorde före ikraftträdandet den 1 december 1911 av nuvarande tulltaxa 10 öre för kilogram. Från och med nämnda dag höjdes tullsatsen till 50 öre för kilogram, vilken tullsats kvarstod till den 6 juni 1921, då den ytterligare förhöjdes till 1 krona för kilogram. Sistnämnda tullsats är ännu gällande. **Jordgubbar.**

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har nu aktiebolaget Th. Winborg & C:o i Stockholm anhållit, att tullen på jordgubbar måtte nedsättas till 10 öre för kilogram eller, om detta skulle skada odlarnas intressen, att jordgubbar

måtte få åtminstone under tiden 1 september—31 mars förtullas efter nämnda tullsats. Till stöd för sin anhållan har bolaget åberopat huvudsakligen följande omständigheter.

För sin tillverkning av bärsaft, sylter och marmelader m. m. behöfde bolaget stora kvantiteter jordgubbar. Dessa kunde visserligen under normala år anskaffas inom landet, men under år, då landets skörd av jordgubbar bleve mindre god, konsumerades hela skörden av hushållen till priser, som ej tillåte inköp för fabrikation. Enär jordgubbar ej kunde importeras på annat sätt än konserverade i fat eller bleckburkar, ifrågakomme icke under år av missväxt någon konkurrens från utlandets sida om hushållens konsumtion av nämnda vara. Ett tillmötesgående av bolagets anhållan skulle ej skada andras intressen, då fruktförädling i stor skala vore relativt ny inom landet och tillgodosåge ett inhemskt behov, som förut täckts genom import. För övrigt tullbehandlades sylt och kompotter m. m. av jordgubbar, då varorna infördes i hermetiskt tillslutna kärl, såsom konserver med en tullsats av 50 öre för kilogram.

I ärendet hava lantbruksstyrelsen den 1 december 1926 samt kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 15 januari 1927 avgivit infortrade utlåtanden. Därjämte hava Sveriges kemiska industrikontor och vissa handelskamrar på begäran av kommerskollegium yttrat sig i frågan.

Lantbruksstyrelsen har omförmålt, att skörden av jordgubbar enstaka år kunde bliva sådan, att mycket billiga utbud av stora partier icke förekomme. Enligt styrelsens förmenande vore det emellertid mindre välbetänkt att sänka tullen till 10 öre för kilogram, motsvarande ungefär 5 öre för liter färskt bär. Om så skedde, kunde nämligen konserverfabrikerna väntas upphöra med sina inköp av bär å den inhemska marknaden, varigenom det prisreglerande inflytande, deras köp hittills utövat, skulle under tider med riklig bärtilgång upphöra. Dessutom skulle, därest tullen sänktes, de under de senaste åren tillkomna jämförelsevis stora företag, som vore sysselsatta med tidig drivning av jordgubbar, utan tvivel vara dömda till undergång. Redan i början av april månad fördes de första i växthus odlade svenska jordgubbarna i marknaden. Dylika drivna jordgubbar kunde emellertid i Danmark produceras till billigare pris än i Sverige. Då dessa tidigt färdiga bär finge betraktas uteslutande såsom en lyxvara, som icke behöfde särskilt förbilligas, syntes det styrelsen som om gällande tullsats allt framgent borde bibehållas åtminstone under viss tid av året.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava gemensamt anfört i huvudsak följande. Gällande tullsats å jordgubbar hade väsentligen varit avsedd såsom lyxtull, drabbande importen under de delar av året, då odling endast i ringa omfattning och ej på öppet land kunde bedrivas inom Sverige. Men därjämte syntes den senaste tullförhöjningen hava på ett egentligen icke avsett vis kommit att verka såsom ett kraftigt skydd för den inhemska odlingen, icke blott den som ägde rum under våren i drivhus och varmbänk utan även sommarodlingen å öppet land, d. v. s. den odling, som ensam kunde frambringa råvara av tillräcklig prisbillighet för konserveringsindustrien. I förhållande till sommarpriset å jordgubbar och särskilt vad beträffade industriens behov av råvara syntes nu gällande tullsats i själva verket hava karaktären av importförbud. Införseln av jordgubbar under åren 1925 och 1926 hade enligt en inom generaltullstyrelsens statistiska avdelning gjord undersökning uppgått till respektive 831 och 985 kilogram, fördelade på allenast månaderna februari—september sålunda:

	1925	1926		1925	1926
februari	3	—	juni	112	107
mars	6	9	juli	11	18
april	157	249	augusti	13	9
maj	529	590	september	—	3

Vid jämförelse med andra numera fastställda tullsatser å frukter och bär — exempelvis vindruvor, å vilka tullen utgjorde endast 35 öre för kilogram — kunde uppenbarligen starkt ifrågasättas en nedsättning av tullen å jordgubbar under hela den period, då desamma här vore föremål för odling å öppet land. Då emellertid den i ansökningen ifrågasatta nedsättningen närmast skulle avse att underlätta konserveringsindustriens förseende med råvara, för vilket ändamål en tullnedsättning under nämnda tid ej ansågs vara erforderlig, ville ämbetsverken på bland andra de av lantbruksstyrelsen anförda skäl ej nu ifrågasätta en dylik åtgärd. I själva verket syntes det vara tillräckligt för industriens behov, om tullnedsättningen komme att gälla jordgubbar, vilka infördes till landet under tiden 1 september—31 december. Under denna tid torde nämligen någon lyximport av färska jordgubbar icke förekomma, vilket däremot, om än i mindre omfattning, syntes vara fallet under tiden januari—mars. Då en tullnedsättning till ursprungligt belopp, 10 öre, måhända i någon mån kunde verka verkningsfullt på avsättningen av inhemska jordgubbar, finge ämbetsverken föreslå, att tullsatsen under tiden 1 september—31 december sattes till 25 öre för kilogram.

I sitt utlåtande hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen jämväl hänvisat till de av Sveriges kemiska industrikontors samt handelskamrarna avgivna yttrandena. *Sveriges kemiska industrikontor* har, med åberopande av angelägenheten ej minst för odlarna själva, att fruktkonserveringsindustriens kontinuitet uppehålls, tillstyrkt en nedsättning av tullen för jordgubbar under tiden september—mars (eventuellt september—december) till 10 öre för kilogram. Av *handelskamrarna* har Stockholms handelskammare, med lämnande av den upplysning, att förutnämnda bolags verkställande direktör ansett en sänkning av tullen å färska jordgubbar till 25 öre för kilogram och endast under tiden 1 september—31 december vara tillfyllest, förklarat sig tillstyrka en dylik tulländring, vilken syntes handelskammaren icke skada de inhemska odlarnas intressen. Göteborgs handelskammare har ifrågasatt en väsentlig nedsättning av tullen å jordgubbar under hela den period, då dessa inom riket vore föremål för odling å öppet land, men bibehållande i övrigt av nuvarande tullen å jordgubbar. Skånes handelskammare har avstyrkt varje förändring i den hittillsvarande tullsatsen för varan.

Den föreliggande utredningen synes ge vid handen, att nuvarande tullsats å jordgubbar, som införas för att tjäna såsom råmaterial för bärfröädlingsindustrien, är alltför hög. En sänkning av tullsatsen lärer därför behöva företagas. Sänkningen torde emellertid böra så avpassas, att fröädlingsindustrien ej finner fördelaktigt att i allmänhet, med förbigående av den inhemska marknaden, anskaffa sitt råmaterial från utlandet. Dessutom bör hänsyn tagas till varans karaktär av lyxartikel under viss del av året. Dessa förhållanden synas hava väl beaktats i det av kommerskollegium och generaltullstyrelsen avgivna förslaget till ändring i tulltaxan, enligt vilket

Departements-
chefen.

tullen för färska och i tulltaxan därmed jämställda jordgubbar skulle bestämmas till 25 öre för kilogram, i fall då varan inkommer under tiden 1 september—31 december, men bibehållas vid 1 krona för kilogram i annat fall. Jag tillstyrker därför, efter samråd jämväl med chefen för jordbruksdepartementet, att föreskrifter i enlighet med detta förslag intagas i tulltaxan och att nuvarande rubrik för färska jordgubbar m. m. (106 b) ersättes med två rubriker (106 b och 106 c), innefattande berörda föreskrifter.

Pälsverk.

Enligt § 3 i instruktionen för generaltullstyrelsen den 22 december 1922 åligger det styrelsen att vid behov taga initiativ till ändringar i tulltaxan. På grund därav har styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 november 1926 framhållit önskvärdheten av att tulltaxan erhöles förändrad lydelse i vissa avseenden, däribland beträffande pälsverk.

I överensstämmelse med beslut av 1926 års riksdag (skrivelse nr 277) vidtogos enligt kungörelse den 13 juli 1926 (nr 373) åtskilliga ändringar i tulltaxan, vilka föranletts av den senast avslutade handelstraktaten med Tyska riket. Genom ändringarna, som trädde i kraft den 1 augusti 1926, blevo bland annat pälsverk av persian och av sibiriskt lamm (rubrikerna 222 b, 224 b, 226 b, 228 d och 228 e) likställda i tullbehandlingshänseende. Pälsverk av får skulle däremot fortfarande hänföras till särskild, lägre tullbeskattad grupp (rubrikerna 222 a, 223, 226 a och 228 a). Såsom pälsverk av får anses numera enligt ett utslag av Kungl. Maj:t i regeringsrätten den 23 april 1926 även vissa persian närstående skinn, vilka i handeln gå under benämningen halvpersian. Tidigare hava dylika skinn tullbehandlats såsom pälsverk av sibiriskt lamm.

Beträffande de tekniska benämningarna å och den närmare beskaffenheten av här ifrågakommande olika slag av pälsverk må återgivas följande från sakkunnig inhämtade upplysningar.

Det för pälshandeln viktigaste lammskinnet härstammar från de centralasiatiska fettsvansfären (*Ovis platyura*) och utmärkes genom sin på grund av fettavlagring tjocka, till formen triangulära och vid basen cirka 1 decimeter breda svansflik. Den på detta sätt formade svansfliken framträder särskilt tydligt hos de värdefullaste lammskinnen, nämligen de från persianlammet. Den äkta persianen härstammar emellertid icke från Persien utan från Bokhara i Centralasien. Här benämnes pälsverket liksom i Ryssland karakul efter Karakuldistriktet i närheten av Bokhara. Lammen hava under de första dagarna efter födelsen de för persian kännetecknande hårt slutna och glänsande, svarta lockarna. Då dessa redan efter tio dagar öppna sig, pläga lammen slaktas mellan tredje och tionde levnadsdagen. Sedan gammalt försändes dylikt pälsverk till marknaden i Nischnij-Novgorod, där det uppköpes av tyska och ryska pälsvaruhandlare. Upphandling sker även på produktionsorten genom köpare från pälsvaruhus i Leipzig, där färgningen av skinnen mestadels försiggår. Härvid erhålla de sin vackra silkesglans och sorteras därefter för olika länder allt efter kvalitet och å respektive orter gällande smakriktningar. Enligt uppgift skall det äkta Bokharalammskinnet numera framställas i endast några tiotusental exemplar årligen.

De flesta persianskinn, som nu förekomma i handeln, härstamma från djur, som utgöra korsningar mellan äkta får från Bokhara och får i närstående distrikt och länder. Dyliga skinn, vilka produceras till ett antal av ett par miljoner årligen, äro dock ej så regelbundet krusiga och ej heller av så utmärkt kvalitet som Bokharaskinnen. De äro i allmänhet 50—60 centimer långa och hålla i vikt omkring 200 gram per stycke. Priset varierar allt efter sorteringen. Medelvärdet torde emellertid kunna uppskattas till 20 à 25 kronor per stycke i färdigberett skick.

Skinn av helt nyfödda persianlamm (s. k. »ofödd» persian), Breitschwanz, Broadtail, äro knappt hälften så stora som de vanliga persianskinnen. De hava inga lockar utan ett kort, glatt hår samt en mycket vacker moaréartad teckning. Färgen är svart som på övrig persian. Den vackra glansen erhålles genom färgning, varvid även teckningen framträder tydligare. Trots sin ringa storlek betalas de lika högt som eller till och med högre än övrig persian och förekomma i handeln i långt mindre antal.

Såsom pälsverk av sibiriskt lamm hava bland annat ansetts schiras, s. k. Salzelle, krimmer och ukrajrer, vilka pälsverk samtliga härröra från djur tillhörande fettsvansfårens ras. Även astrakanlammet har hittills betraktats som ett sibiriskt lamm. Benämningen »sibiriskt lamm» har emellertid numera alldeles kommit ur bruk. I stället användes uttrycket »halvpersian», varmed man åtminstone från början egentligen torde hava avsett huvudsakligen skinn av ovannämnda i Persien, Syrien och Syd-Ryssland hemmehörande fettsvansfår. Sedermera torde benämningen emellertid, såsom sedan närmare skall omnämnas, hava kommit att omfatta även pälsverk av med Bokhara- eller andra fettsvansfår korsade får med annan hemort samt persianliknande skinn i allmänhet, oavsett härstamning.

Pälsverk av det egentliga persiska lammet förekommer i handeln under namnet schiras, så benämnt efter staden Schiras i sydvästra Persien. Skinnets är något mindre än persian, och lockarna äro mestadels något öppna. Färgen är vanligen svart, svansfliken kort och tjock samt halv-cirkelformig. Arliga produktionen är ganska omfattande och torde uppgå till några hundratusen skinn. Medelpriset torde vara 9 à 10 kronor per stycke.

Av ett annat fettsvansfår, som likaledes hålles i Persien och även finnes i Nordarabien och Syrien, erhållas s. k. Salzelle, som äro föga krusiga och något sämre i kvalitet än schirasskinnen. Salzelle, vilka hava sitt namn däraf, att lammskinnen för bättre hållbarhets skull saltas före torkningen, pläga utskeppas över Bagdad eller Basra och utbjudas på Londonmarknaden, där de årligen förekomma i mycket stort antal. Priset torde ställa sig ungefär hälften så högt som å schiras.

Från Krim härstammar pälsverket krimmer, som likaledes erhålles av ett fettsvansfår. Färgen är merendels grå i motsats till vad förhållandet är beträffande övriga här behandlade lammskinn, som alla vanligen äro svarta. Ytan har oftast jämna, glänsande och mer eller mindre slutna smålockar. Utseende och kvalitet av krimmer växlar emellertid i så hög grad, att vissa dyliga skinn kunna vara lika värdefulla som persian, under det att andra stå på en prisnivå, som är något lägre än för schiras. Den årligen utbudna kvantiteten av dessa skinn uppgives vara relativt liten.

I större antal förekommer däremot ukrajner, så benämnt efter ursprungslandet, Ukraina. Detta ävenledes från ett fettsvansfår erhållna pälsverk karaktäriseras ofta av en jämn knollrig yta och torde i prishänseende närmast vara att jämställa med schiras.

Astrakan, är ett skinn, som i rätt tillstånd benämnes treibel och härrör

av en farras, som lever i Syd-Ryssland. Skinnen är betydligt mindre än hos föregående arter, varförutom färgen ej är enhetlig, i det att vita, bruna, svarta och brokiga skinn förekomma. Även dessa skinn erhållas av lamm, som slaktas unga. Skinn av nyfödda dylika lamm benämnas galjaks och påminna om »Breitschwanz» men äro mycket mindre värdefulla än dessa. Dock förekomma i handeln mest skinn av äldre djur med glänsande men öppna och oregelbundna lockar. Astrakan torde emellertid på grund av sitt utseende vanligen ej räknas till s. k. halvpersian, med vilket det eljest med avseende på pris och användning närmast synes kunna jämföras.

En del pälsverk, vilkas ursprung ej kan direkt härledas till fettsvansfåret, hava genom farrasernas förädling och tekniska framsteg vid skinnberedningen kommit att i stor utsträckning ersätta persian. De betraktas såsom jämförbara med de ovan behandlade pälsverken och utgivnas även i handeln såsom s. k. halvpersian, i flera fall sannolikt till och med såsom persian. Beaktansvärda förädlingsresultat hava sålunda ernåtts av tyskarna såväl i hemlandet som i de förutvarande kolonierna i Sydvästafrika. Man har dock ej lyckats erhålla samma kvalitet på skinnen som på den äkta persianen, troligen mest beroende på den omständigheten, att persianfåret för sin rätta trevnad kräver salthaltig näring av det slag, som gräset å de asiatiska stepperna erbjuder.

I Bessarabien och Rumänien, som ur näringssynpunkt möjligen erbjuda bättre förhållanden, synes man även bedriva en omfattande produktion av persianliknande skinn. Lockarna å dylika skinn äro ofta vackert knutna och glänsande och kunna i kvalitet och utseende gott tävla med äkta persian, åtminstone sådan av medelgod beskaffenhet. Å andra sidan synes sorteringen vara ganska ojämn. Skinnen äro dock avsevärt mjuka och tänjbara. Priset håller sig omkring 5 till 7 kronor, längden uppgår till 40 å 45 centimeter och vikten är cirka 150 gram, allt per stycke.

Hos dessa sistnämnda skinn och även hos en del andra lammskinn av liknande utseende saknas emellertid den för fettsvansfåret karakteristiska tjocka och triangulärt formade svansen med bred bas. Svansfliken är i stället tunn och jämsmal (3—5.5 centimeter bred).

Generaltullstyrelsen har nu i sin skrivelse den 3 november 1926 upplyst, att enligt grunderna för omförmälda regeringsrättsutslag lammskinn, som saknat den för fettsvansfåret karakteristiska tjocka och triangulärt formade svansen med bred bas, numera icke kunnat i tullbehandlingshänseende få hänföras vare sig till persian eller till sibiriskt lamm samt att följden därav blivit, att skinnen, vilka i sådant hänseende förut ansetts såsom sibiriska lammskinn och inom körsnärskretsar på grund av utseende och kvalitet betraktades såsom halvpersian av i det föregående omnämnda typer, med vilka de överensstämde jämväl med avseende å priset, måste tullbehandlas efter samma tullsats som de i allmänhet grova och ur pälsverkssynpunkt mindre värdefulla vanliga fårskinnen, vilkas pris i medeltal syntes uppgå till endast omkring en femtedel av priset för motsvarande storlekar i halvpersian. Till dessa upplysningar har styrelsen fogat följande uttalanden om särskilda olägenheter ur väsentligen tullteknisk synpunkt av ett bibehållande av de nu rådande förhållandena i förevarande avseende.

»Därest såsom nu är förhållandet tullbehandlingen göres beroende av svansflikens bredd, skulle man kunna tänka sig, att mindre nogräknade impor-

törer begagnade sig av möjligheten att vid beredningen i utlandet av äkta persianskinn bibringa svansfliken sådan form, att pälsverket kunde hit införas som vanligt får.

Bedömandet av lösa pälsverk måste under dessa förhållanden dels föranleda ojämnheter i tullbehandlingen dels ock utfalla på ett sätt, som icke överensstämmer med den handelstekniska uppfattningen av de olika artiklarnas karaktär och ej heller varit av lagstiftarna avsett.

Uppstå sålunda betydande svårigheter och olägenheter redan vid tullbehandlingen av de lösa skinnen, bliva dessa svårigheter nära nog oöverstigliga, då fråga blir om bedömande av delvis bearbetade persedlar, såsom foder, eller fullfärdiga persedlar, t. ex. kappor, tillverkade av persianliknande skinn. Då den för tullbehandlingen av de lösa skinnen utslagsgivande formen å svansfliken givetvis icke framträder å de färdiga persedlarna, måste beträffande sådana till grund för tullbehandlingen läggas skinnens allmänna utseende samt hårlockarnas täthet, fasthet och glans. Från sakkunnigt håll har uppgivits, att de bästa skinnen av halvpersian stundom i berörda avseenden äro så lika vissa kvaliteter av äkta persianskinn, att det knappast ens för fackmän alltid är möjligt att med bestämdhet avgöra, av vilket slags skinn ett visst plagg är tillverkat.

Vid sådant förhållande torde det näppeligen kunna undvikas, att enahanda vara, vilken, införd såsom lösa skinn, tullbehandlas såsom pälsverk av får, i många fall kommer att karakteriseras såsom pälsverk av persian, då den använts såsom material för framställning av färdiga persedlar. Frånsett den ur allmänhetens synpunkt beklagliga ovissheten rörande tullens höjd uppstår i dylika fall en ingalunda önskvärd relation mellan tullbeloppet å råvaran och å de färdiga artiklarna.»

I anslutning till vad generaltullstyrelsen sålunda anfört har styrelsen hemställt, dels att med hänsyn till de olägenheter i tullbeskattningshänseende, som uppstode genom det i tulltaxan förekommande uttrycket sibiriskt lamm, och då ifrågavarande uttryck dessutom numera kommit ur bruk, detsamma måtte få utgå ur tulltaxan samt ersättas med benämningen s. k. halvpersian, dels ock att astrakan, som fortfarande borde i beskattningshänseende likställas med skinn, vilka ginge under nyss angivna benämning, måtte särskilt omnämnas i respektive tulltaxerubriker. Härtill har styrelsen uttalat, att enligt dess mening närmare förklaring och exemplifiering av uttrycken persian och s. k. halvpersian till förebyggande av misstolkning av dessa icke vore erforderlig, enär innebörden av dessa uttryck vore avsedd att överensstämma med gängse handelspraxis och således skinnens härstamning ej finge vara avgörande för tullbehandlingen, men att styrelsen givetvis komme att, om dess förslag i ämnet bifölles, lämna erforderliga anvisningar för tullbehandlingen av varorna.

De av generaltullstyrelsen sålunda ifrågasatta ändringarna i tulltaxan hava tillstyrkts av kommerskollegium i utlåtande den 18 december 1926 samt av en av Sveriges körsnärsmästareförening och Sveriges pälsvaruarbetsgivareförening tillsatt kommitté.

Departements-
chefen.

Det synes mig önskligt, att beträffande tulltaxebestämmelserna för pälsverk ändringar vidtagas i den omfattning, generaltullstyrelsen nu ifrågasatt. Jag tillstyrker alltså, att rubrikerna 222 b, 224 b och 226 b ävensom överskriften till rubrikerna 228 d och 228 e omformuleras sålunda, att orden »sibiriskt lamm» utbytas mot »s. k. halvpersian» och att ordet »astrakan» införes omedelbart framför ordet »persian». Av de i nämnda rubriker upptagna varuslagen äro endast pälsverk av persian och persedlar av persian berörda av gällande överenskommelser med främmande makter. Något hinder med hänsyn till sådana överenskommelser synes därför ej möta för verkställande av de tillstyrkta ändringarna.

Infattade
pärlor.

I tulltaxan äro under rubriknummer 298 upptagna pärlor, infattade i annat ämne än guld, silver eller platina, arm- och halsband samt kedjor härunder inbegripna, med en tullsats av 10 kronor för kilogram. Under rubriknummer 1301 återfinnas däremot bijouterivaror, alla slag, av annat ämne än guld, silver eller platina, med en tullsats av allenast 5 kronor för kilogram. Sistnämnda tullsats blev genom förutnämnda kungörelse den 13 juli 1926 (nr 373) fastställd i enlighet med traktatsöverenskommelse med Tyska riket.

Olikheten i tullsatserna vid de båda taxerubrikerna, vilka tidigare upptagit lika tullsats, har påvisats av generaltullstyrelsen i skrivelsen den 3 november 1926. Förhållandet innebure enligt styrelsens förmenande en oformlighet ur beskattningssynpunkt och vore dessutom ägnat att vålla svårigheter vid tullbehandlingen. Under återopande härav har styrelsen föreslagit, att tullsatsen för de till rubriken 298 hänförliga varorna måtte sänkas från 10 till 5 kronor för kilogram, varvid den till rubriken hörande anmärkningen, innehållande bestämmelse om tullförhöjning i visst fall vid varornas förtullning från frihamn eller frilager, borde bringas i överensstämmelse med motsvarande anmärkning till rubriken 1301 genom förändring av tullförhöjningsbeloppet från 5 kronor till 2 kronor 50 öre för kilogram.

Ändringsförslagen hava tillstyrkts av kommerskollegium den 18 december 1926 samt av Sveriges juvelerare- och guldsmedsförbund.

Departements-
chefen.

De ifrågasatta ändringarna synas mig vara av beskaffenhet att böra genomföras, varför jag förordar de därför erforderliga omredigeringarna av tulltaxerubriken 298 samt av dithörande anmärkning rörande tullförhöjning i vissa fall vid förtullning från frihamn eller frilager.

Glykol.

Glykol (etylenglykol) tullbehandlas för närvarande enligt tulltaxerubriken 1259 såsom kemiskt-tekniska preparat, i tulltaxan ej särskilt nämnda, och drager följaktligen tull av 15 procent å värdet. Glycerin, rå eller renad, är däremot enligt tulltaxerubriken 1112 åsatt tull av 4 öre för kilogram.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift av den 6 december 1926 har Nitro-

glycerin aktiebolaget i Stockholm gjort framställning om sådan ändring i tulltaxan, att glykol måtte bliva tullfritt.

Till stöd därför har åberopats, att någon inhemsk tillverkning av glykol, vilket inom tekniken användes såsom ersättningsmedel för glycerin dels inom sprängämnesindustrien, dels inom automobiltekniken (såsom kylvätska), varken förekomme för närvarande eller ägde ekonomiska förutsättningar men att på grund av vissa tekniska fördelar, som användning av glykol i stället för glycerin erbjöde, det vore önskvärt, att en ökad användning av glykol komme till stånd, något varför emellertid hinder föreläge däri, att tullen å glykol vore väsentligt högre än tullen å glycerin. Med gällande pris å glykol kunde nämligen tullsatsen 15 procent å värdet sägas motsvara tull av 26 kronor 25 öre för 100 kilogram.

Över framställningen hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 27 december 1926 gemensamt avgivit utlåtande. Med utlåtandet hava ämbetsverken översänt ett yttrande i ämnet från Sveriges kemiska industrikontor, som vitsordat, att glykol syntes icke kunna med fördel tillverkas inom Sverige, men framhållit, att varan på grund av sin karaktär av ersättningsmedel för glycerin borde åsättas samma tull som denna senare vara, vilket lämpligen kunde ske genom införande av glykol i tulltaxerubriken 1112.

För egen del hava ämbetsverken anfört i huvudsak följande:

»Värdet å oförtullad glykol är, enligt vad ämbetsverken inhämtat, i allmänhet ungefär detsamma som å renad glycerin av den kvalitet, som användes till dynamitframställning (s. k. dynamitglycerin) eller för närvarande omkring 2 kronor för kilogram. Inom landet föreligger alltså en skillnad i pris till förmån för glycerin, lika med skillnaden i tull eller 26 öre för kilogram.

Enligt ämbetsverkens uppfattning är en taxesänkning i föreliggande fall fullt motiverad av omständigheterna, men i likhet med kemiska industrikontoret finna ämbetsverken, att denna sänkning icke bör gå ända till tullfrihet, utan att tull för varan bör utgå med samma belopp som för glycerin eller 4 öre för kilogram. Det kan nämligen icke anses skäligt att, under det tull utgår för glycerin, som är en även i Sverige i väsentlig omfattning tillverkad fabriksprodukt, samtidigt medgiva import av ett ersättningsmedel för glycerin till lägre tull eller tullfritt. Ämbetsverken biträda därför för sin del Sveriges kemiska industrikontors förslag att i taxerubrik 1112 införa glykol. Dock synes till undvikande av förväxling endast den specifika kemiska föreningen etylenglykol där böra upptagas.»

Tullfrihet för etylenglykol synes mig icke böra medgivas, så länge glycerin är inom landet föremål för tillverkning i väsentlig omfattning och belagd med tull. En nedsättning av tullen å etylenglykol anser jag dock hava fog för sig. I fråga om huru långt nedsättningen bör sträcka sig biträder jag vad därom anförts i de avgivna yttrandena över förevarande framställning, eller att tullen bör bestämmas lika med tullsatsen för glycerin, således till 4 öre för kilogram. Föreskrift om den förändrade tullsatsen torde böra meddelas genom att till nuvarande texten i tulltaxerubriken 1112 (»glycerin, rå eller renad») läggas orden »ävensom etylenglykol».

Departements-
chefen.

Kresolfosfor-
syra.

Det kemiskt-tekniska preparatet *phospho-cresylic acid* (kresol- eller kresylfosforsyra), som ej finnes upptaget i tulltaxan, hänföres till tulltaxerubriken 1259 (»kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda»), för vilken gäller en tullsats av 15 procent å värdet.

Bearbetningen av förut värdelösa sulfidmalmer, hållande bly, zink och koppar, har numera möjliggjorts genom användning av vissa utländska kemiskt-tekniska preparat (flotationsreagenser). I de flesta av nämnda sulfidmalmer förekommer svavelkis, vilken är att anse såsom en skadlig förorening i de säljbara bly-, zink- och kopparkoncentraten. Till förhindrande att vid anrikningsproceduren svavelkisen medföljer de värdefulla sulfiderna användes preparatet *phospho-cresylic acid*. Enligt uppgift är priset å detta preparat för närvarande omkring 1 krona 30 öre för kilogram cif svensk hamn.

I en den 27 januari 1927 dagtecknad skrift har nu aktiebolaget Zinkgruvor i Falun anhållit, att Kungl. Maj:t ville till 1927 års riksdag avlåta proposition om tullfrihet för ifrågavarande preparat. Sedermera har bolaget i en den 3 februari 1927 avgiven promemoria närmare utvecklat skälen för sin anhållan. Sälunda har bolaget framhållit, att ifrågavarande preparat, som bolaget använde vid anrikning av zink- och blymalmer, icke, såvitt känt, tillverkades inom landet samt att det vore av vikt för utvecklingen av bolagets verksamhet och dess produkters konkurrensduglighet, att bolaget finge tillgodogöra sig alla förbättringar i fråga om flotationsreagenser utan att betungas med högre pris å reagenserna än andra liknande företag utomlands, där dessa reagenser tillverkades.

I anledning av remiss hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 9 februari 1927 gemensamt avgivit utlåtande i ämnet. Vid utlåtandet har fogats ett från Sveriges kemiska industrikontor införskaffat yttrande av den 4 februari 1927, däri kontoret förklarar sig med hänsyn därtill, att omhandlade preparat icke tillverkades och troligen icke komme att bli föremål för tillverkning i Sverige, ej hava något att anmärka mot bifall till den gjorda anhållan. För egen del hava ämbetsverken anført i huvudsak följande:

»På grund av en framställning från bolaget ändrades tulltaxan genom beslut av 1926 års riksdag (kungl. proposition nr 203 år 1926) i avseende å vissa då aktuella flotationsreagenser, nämligen kaliumxantogenat, som upptagits i tulltaxerubrik 1143, med tull av 2 kronor 50 öre för 100 kilogram, samt tiokarbanilid, toluidin och xylidin, vilka upptagits i rubrik 1197, fria från tull.

Nu ifrågavarande framställning gäller det nya från Amerika inköpta preparatet *phospho-cresylic acid*, vilket ämne enligt svensk kemisk terminologi torde få benämnas kresol- eller kresylfosforsyra, varav bolaget inom närmaste åren beräknar komma att importera 20,000—30,000 kilogram per år — — —.

Ehuru kresolfosforsyra icke är föremål för tillverkning inom landet, torde ändock tullfrihet för densamma icke böra tillstyrkas, enär den ena av dess båda beståndsdelar, nämligen fosforsyran, är belagd med en tull av 1 krona 50 öre för 100 kilogram (rubrik 1135). Den andra beståndsdel, kresol, är

däremot tullfri (rubrik 1176). Å andra sidan synes intet skäl föreligga att åsätta preparatet en högre tullsats än 1 krona 50 öre för 100 kilogram, vilken tullsats i varje fall betydligt understiger den, som nu utgår för varan såsom kemiskt-tekniskt preparat, ej särskilt nämnt, motsvarande omkring 19 kronor 50 öre per 100 kilogram. Skulle tullen för ifrågavarande preparat fastställas till 1 krona 50 öre för 100 kilogram, torde varan lämpligen böra införas i tulltaxan under rubrik 1135.»

I likhet med kommerskollegium och generaltullstyrelsen anser jag, att tullfrihet icke bör medgivas för det ifrågavarande preparatet men att en tullnedsättning från beräknade 19 kronor 50 öre för 100 kilogram (15 procent å värdet) till 1 krona 50 öre för 100 kilogram är att tillstyrka. Tullnedsättningen synes lämpligen kunna åstadkommas sålunda, att bland de i tulltaxerubriken 1135 hittills upptagna ämnen (»fosforsyra; ävensom ammonium-, kalium- och natriumfosfat»), för vilka sist angivna tullsats är stadgad, intages preparatet kresolfosforsyra (kresylfosforsyra).

Departements-
chefen.

Litiumföreningar, däribland litiumhydrat och litiumoxid, finnas ej särskilt upptagna i gällande tulltaxa. Till följd härav och då dessa föreningar äro att anse såsom kemiskt-tekniska preparat, tullbehandlas de med undantag av ett fåtal sådana, som äro hänförliga till apoteksvaror, enligt tulltaxerubriken 1259 såsom kemiskt-tekniska preparat, i tulltaxan ej särskilt nämnda, samt draga således tull av 15 procent å värdet.

Litium-
föreningar.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till kommerskollegium inkommen skrift av den 3 januari 1927 har Svenska ackumulator aktiebolaget Jungner i Stockholm gjort framställning om borttagande av tullen å litiumhydrat och litiumoxid, vilka kemiska föreningar bolaget använde vid tillverkning av ackumulatörer. Till stöd för framställningen har bolaget anfört, att någon inhemsk industri för framställning av litiumföreningar icke existerade och att det vore tvivel underkastat, om dylika föreningar med fördel skulle kunna framställas inom landet, ävensom att, då bolagets ackumulatörer exporterades i stor utsträckning, tull på detta råmaterial vore betungande.

Sedermåra har firman Birger Carlson & Co. i en till Kungl. Maj:t ställd skrift av den 27 januari 1927 i anslutning till nämnda framställning ifrågasatt tullfrihet jämväl för övriga litiumföreningar, vilka användes för tillverkning av apoteksvaror, källsalter, hälsovatten och andra medel mot reumatiska åkommor.

Över förstnämnda framställning hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 26 januari 1927 avgivit gemensamt utlåtande. Därvid hava ämbetsverken överlämnat ett från Sveriges kemiska industrikontor i Stockholm infordrat yttrande, däri kontoret under hänvisning till det förhållandet, att icke några litiumföreningar vore och knappast heller syntes bliva föremål för tillverkning i Sverige, förklarar sig icke hava något att anmärka mot att samtliga litiumföreningar utbrötes ur tulltaxerubriken 1259 och gjordes tullfria. För egen del hava ämbetsverken anfört följande:

»Bland litiumföreningar, hänförliga till rubrik 1259, har litiumhydrat, som här i landet användes vid tillverkning av vissa slag av ackumulatorer, för närvarande den största betydelsen. Enligt vad som meddelats beräknar sökandebolaget att under innevarande år för sin tillverkning av ackumulatorer använda omkring 4,000 kilogram av hydratet med ett inköpsvärde av cirka 60,000 kronor.

För den inhemska kemiska industrien torde nu gällande tullbeskattning å litiumföreningar sakna betydelse, enär någon tillverkning därav inom landet icke läser förekomma. Med hänsyn såväl härtill som till vad Sveriges kemiska industrikontor anfört i sitt förenämnda utlåtande få ämbetsverken föreslå tullfrihet för samtliga litiumföreningar, vilka sålunda böra särskilt upptagas i tulltaxan.

Karbonatet är i kemiskt hänseende närmast att jämställa med kalium- och natriumkarbonat, båda fria från tull, och torde därför böra införas i tulltaxerubriken 1153, till vilken rubrik även övriga litiumföreningar lämpligen böra hänföras.

De litiumföreningar, som äro att anse som apoteksvaror, komma givetvis på grund av anmärkning 1 till rubrik 1258 i gällande tulltaxa att fortfarande falla under sistnämnda rubrik.»

Departements-
chefen.

Lika med kommerskollegium och generaltullstyrelsen anser jag tullfrihet kunna medgivas för icke blott litiumhydrat och litiumoxid utan även andra litiumföreningar. Beträffande formen för införande i tulltaxan av bestämmelser om sådan tullfrihet tillstyrker jag ett av ämbetsverken avfattat förslag till omredigering av tulltaxerubriken 1153 sålunda, att till nämnda rubrik, vilken omfattar de tullfria varorna pottaska (kaliumkarbonat) samt soda (natriumkarbonat), kristalliserad eller kalcinerad, och natriumbikarbonat, anknytas orden »ävensom litiumkarbonat, litiumhydrat och andra litiumföreningar».

Konstgjord
svavelarsenik.

Naturlig arsenik tullbehandlas för närvarande enligt tulltaxerubriken 21 såsom mineralier, i tulltaxan ej särskilt nämnda, och åtnjuter sålunda tullfrihet. S. k. konstgjord, röd arsenik tullbehandlas däremot enligt tulltaxerubriken 1259 såsom kemiskt-tekniska preparat, i tulltaxan ej särskilt nämnda, och drager i enlighet därmed tull av 15 procent å värdet.

Enligt av kommerskollegium införskaffade uppgifter framställes den under beteckningen »röd arsenik» i handeln förekommande varan, vilken användes till avhärning av hudar inom garverier, genom upphettning av en blandning av arsenikkis och svavelkis. Därvid sublimerar arsenik och svavel under bildning av svavelarsenik, huvudsakligen röd arsenikdisulfid. Den mot formeln $As_2 S_3$ svarande teoretiska svavelhalten är ungefär 30 procent. Produkten är emellertid i allmänhet svavelfattig och vanfärgad, varför den omsmältes under tillsats av svavel och då erhåller en rubinröd färg. Massan, som är kristallinisk, närmar sig till sin sammansättning mineralet realgar men torde på grund av framställningssättet oftast vara en blandning av arsenikdisulfid och svavel, som lämpligen kunde benämnas röd svavelarsenik.

Den närmast högre svavelföreningen av arsenik, arseniktrisulfid, gul svavelarsenik (auripigment), som har en mot formeln $As_2 S_3$ svarande teoretisk svavelhalt av ungefär 39 procent, användes på samma sätt som röd

svavelarsenik till avhårning av hudar inom garverier. Därvid blandas svavelarseniken med kalkmjölk till en lut, innehållande arsenat, sulfoarsenat och sulfhydrat av kalcium.

I sin skrivelse den 3 november 1926 har generaltullstyrelsen meddelat, att önskemål framförts om tullfrihet för s. k. konstgjord, röd arsenik. Därvid har styrelsen tillstyrkt, att berörda, för garveriindustrien oundgängliga vara, vilken ej vore föremål för tillverkning inom landet, måtte få införas till riket tullfritt i likhet med den naturliga arseniken, vilken varan med sin förhållandevis obetydliga svaveltillsats stode mycket nära på grund av utseende, egenskaper och användningssätt. Genomförandet av en sådan ändring syntes styrelsen lämpligen böra ske genom införande i tulltaxerubriken 1160 bland där förtecknade tullfria varor (»arseniksyrlighet samt arseniksyrligt kali och arseniksyrligt natron; ävensom kräkvinsten och andra antimonföreningar, ej till färger hänförliga») av jämväl varan »s. k. konstgjord, röd arsenik».

Kommerskollegium, som den 18 december 1926 häröver avgivit infortrat utlåtande, har däri förklarar sig icke hava något att erinra mot generaltullstyrelsens förslag till tulltaxering av s. k. konstgjord, röd arsenik men tillika framhållit, att, då röd och gul svavelarsenik hade likartad användning och den röda modifikationen av svavelarsenik kunde representera åtskilliga övergångsformer mellan disulfid och trisulfid, det icke kunde anses lämpligt att i tulltaxan skilja mellan dessa båda varuslag. I enlighet därmed har kollegium föreslagit, att det avsedda tillägget till tulltaxerubriken 1160 borde förtydligas till att innefatta »konstgjord svavelarsenik, röd eller gul».

Sveriges kemiska industrikontor och svenska garveriidkareföreningen hava i yttranden till kommerskollegium tillstyrkt generaltullstyrelsens förslag.

Den förebragta utredningen har övertygat mig om lämpligheten av att tullfrihet beredes jämväl för konstgjord svavelarsenik. Generaltullstyrelsens förslag, att sådan tullfrihet bör fastställas genom införande av visst tillägg till rubriken 1160, synes mig riktigt. Beträffande detta tillägg förordar jag, att avfattningen sker i överensstämmelse med vad kommerskollegium ifrågasatt.

*Departements-
chefen.*

Med åberopande av vad jag sålunda beträffande de olika varuslagen anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels besluta, att den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

**Departementschefens
hemställan.**

		Kvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.
			Kronor öre
	Frukter (av träd) och bär: färska eller enbart kokade, även krossade eller på annat sätt sönderdelade:		
	----- jordgubbar:		
106 b	inkommande under tiden 1 september— 31 december	1 kg.	— 25
106 c	andra	1 kg.	1 —
	----- Pälsverk: oberedda:		
222 b	av astrakan, persian, s. k. halvpersian, tibet, hamster, murmel, nutria eller bisam	1 kg.	1 50
	----- beredda, lösa:		
224 b	av astrakan, persian, s. k. halvpersian, tibet, hamster, murmel, nutria eller bisam	1 kg.	3 —
	----- beredda, hopsyddas skinn samt delvis bearbetade persedlar, såsom foder:		
226 b	av astrakan, persian, s. k. halvpersian, tibet, hamster, murmel, nutria eller bisam; även- som konstgjorda svansar	1 kg.	5 50
	----- fullfärdiga persedlar med pälsverk till övertyg eller foder, såsom mössor, muffar, boor, pälsar, kappor och fotsackar:		
	----- av astrakan, persian, s. k. halvpersian, tibet, hamster, murmel, nutria eller bisam:		
228 d	med övertyg eller foder av hel- eller halvsiden	1 kg.	11 —
228 e	andra	1 kg.	9 —
	----- Pärlor:		

		Kvantitet för tullbe- räkningen.	Tullsats.
			Kronor öre
298	infattade: i annat ämne än guld, silver eller platina, arm- och halsband samt kedjor härunder inbegripna	1 kg.	5 —
	<i>Ann.</i> Vid förtullning från frihamn eller frilager av varor, hänförliga till denna rubrik, skall, om va- rorna äro oemballerade eller endast försedda med pappersomslag, tullavgiften förhöjas med 2 kronor 50 öre för varje kilogram; dock att, därest till denna rubrik hänförlig vara eljest vanligen införes oemballerad eller endast i pappersomslag, berörda förhöjning icke skall utgå. <i>Ann. till nr 296—298.</i> Avdrag i — — — för kartor.		
1112	Glycerin, rå eller renad; ävensom etylenglykol ...	1 kg.	— 04
1135	Fosforsyra samt ammonium-, kalium- och na- triumfosfat; ävensom kresolfosforsyra (kresyl- fosforsyra)	100 kg.	1 50
1153	Pottaska (kaliumkarbonat) samt soda (natrium- karbonat), kristalliserad eller kalcinerad, och natriumbikarbonat; ävensom litiumkarbonat, litiumhydrat och andra litiumföreningar	—	<i>fria.</i>
1160	Arseniksyrlighet, arseniksyrligt kali och arsenik- syrligt natron samt konstgjord svavelarsenik, röd eller gul; ävensom kräkvinsten och andra antimonföreningar, ej till färger hänförliga ...	—	<i>fria.</i>

dels ock förklara, att ändringarna skola träda i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hem-
ställen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt för-
ordnar, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta
protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Olga Gjörloff.